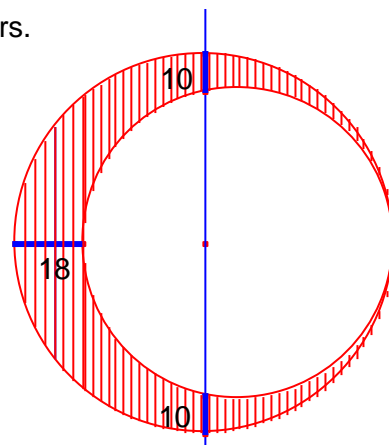

Problemes de Geometria per a l'ESO 218

2171.- En la figura hi ha dues circumferències tangents interiors. Calculeu l'àrea ratllada entre ambdues circumferències.

Solució:

Siga $r = \overline{PB}$ radi de la circumferència menuda.

Siga $\overline{AB} = 2R = 2r + 18$ diàmetre de la circumferència gran.

$$R = 9 + r$$

Considerem el triangle rectangle $\triangle OPQ$,

$$\overline{PQ} = r, \overline{OP} = R - r = 9, \overline{OQ} = R - 10 = r - 1$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle

$\triangle OPQ$:

$$r^2 = 9^2 + (r - 1)^2$$

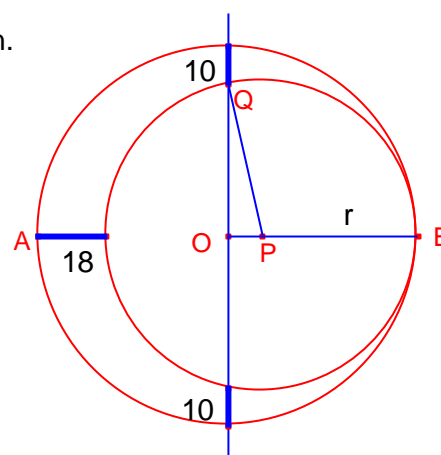
Resolent l'equació:

$$r = 41, \text{ aleshores, } R = 50$$

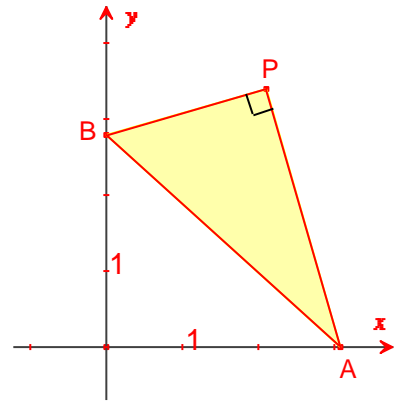
L'àrea afitada entre les dues circumferències és:

$$S = \pi(R^2 - r^2) = 819\pi$$

:

2172.- El triangle rectangle $\triangle ABP$, $P = 90^\circ$, amb el vèrtex A sobre l'eix d'abscisses i B sobre l'eix positiu d'ordenades. Determineu el lloc geomètric del vèrtex P.

Solució 1:

Siga O l'origen de coordenades.

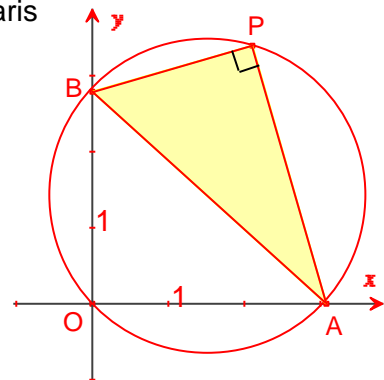
El quadrilàter OAPB té els vèrtex oposats O, P suplementaris

$O = P = 90^\circ$.

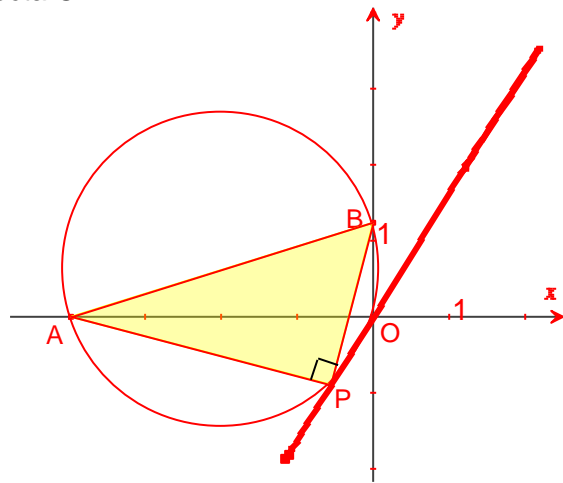
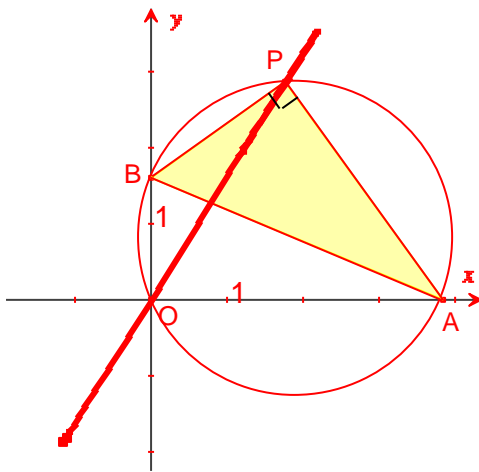
Aleshores el quadrilàter s'inscriu en una circumferència de diàmetre constant $\overline{AB}$.

$\overline{AP}$ és constant.

Aleshores, per a tota posició de P l'angle inscrit en la circumferència $\angle POA$ és constant.

Aleshores, P recorre un segment de la recta OP.

Solució 2:

Siga $P(x, y)$

Siga $\overline{AB} = d$, $\overline{AP} = e$.

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle $\triangle ABP$

$$\overline{BP}^2 = d^2 - e^2.$$

Pel punt B tracem una recta perpendicular a l'eix OY.

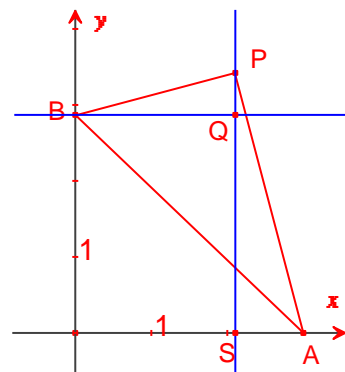
Pel punt P tracem una recta perpendicular a l'eix OX.

Les dues rectes es tallen en el punt Q.

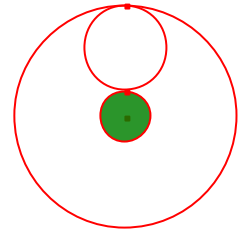
Siga S la projecció de P sobre l'eix OX.

Els triangle $\triangle BQP$, $\triangle PSA$ són semblants. Aplicant el teorema de Tales:

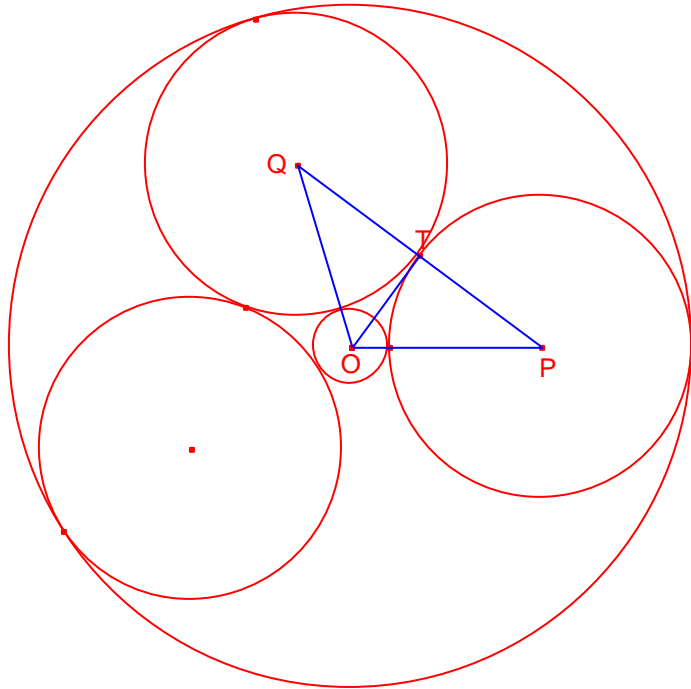
$$\frac{x}{\sqrt{d^2 - e^2}} = \frac{y}{e}$$

2173.- Dues circumferències de radis 1 i 9 defineixen una corona circular.
 En l'interior d'aquesta corona circular es dibuixen n circumferències sense superposicions, cadascuna tangent a les dues circumferències de la corona.
 Determineu el màxim valor per a n .

Solució:

Siga O el centre de de dues circumferències concèntriques.
 Siguen P i Q els centre de dues circumferències tangents a les concèntriques.
 Suposem que aquestes dues circumferències són tangents entre elles.
 Siga T el punt de tangència.

L'angle que forma una circumferència de vèrtex O i tangent a una de les circumferències és $\alpha = \angle POQ$.

$$\angle POT = \frac{\alpha}{2}, \angle PTQ = 90^\circ.$$

$$\overline{PT} = 4, \overline{OP} = 5$$

$$\alpha = 2 \cdot \arcsin \frac{4}{5} \approx 106^\circ 15' 37''$$

$$n\alpha \leq 360^\circ$$

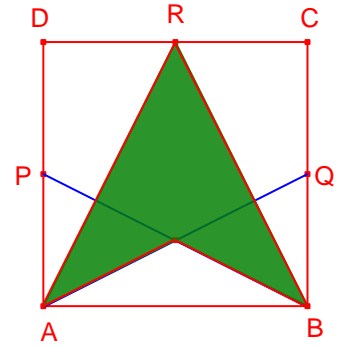
$$\text{Si } n = 2, 2\alpha \approx 212^\circ 31' 14''.$$

$$\text{Si } n = 3, 3\alpha \approx 318^\circ 46' 50''.$$

$$\text{Si } n > 3, n\alpha > 360^\circ.$$

Aleshores, el màxim valor de n és $n = 3$

2174.- Siga el quadrat ABCD amb P, Q, R els punts migs dels costats $\overline{DA}$, $\overline{BC}$, $\overline{CD}$ respectivament. Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del quadrat.

Solució:

Siga S la intersecció de intersecció dels segments $\overline{BP}$, $\overline{AQ}$.

El punt S és punt mig del segment $\overline{BP}$.

L'àrea del quadrilàter ASBR és igual a l'àrea del quadrat ABCD menys

la suma de les àrees dels triangles $\overset{\Delta}{ARD}$, $\overset{\Delta}{BCR}$, $\overset{\Delta}{ABS}$.

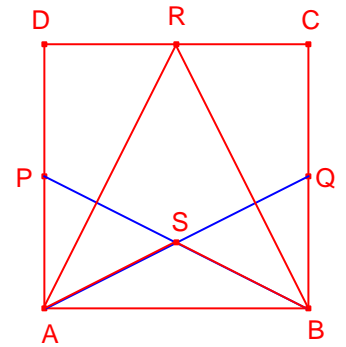
$$S_{ARD} = \frac{1}{4} S_{ABCD}$$

Els triangles $\overset{\Delta}{ABP}$, $\overset{\Delta}{ABS}$ tenen la mateixa altura sobre la base $\overline{BP}$.

$$\text{Aleshores, } S_{ABS} = \frac{1}{2} S_{ARD} = \frac{1}{8} S_{ABCD}$$

$$S_{ASBR} = S_{ABCD} - (2 \cdot S_{ARD} + S_{ABS}) = S_{ABCD} - \left(2 \cdot \frac{1}{4} S_{ABCD} + \frac{1}{8} S_{ABCD} \right) = \frac{3}{8} S_{ABCD}$$

$$\text{Aleshores, } \frac{S_{ASBR}}{S_{ABCD}} = \frac{3}{8}$$

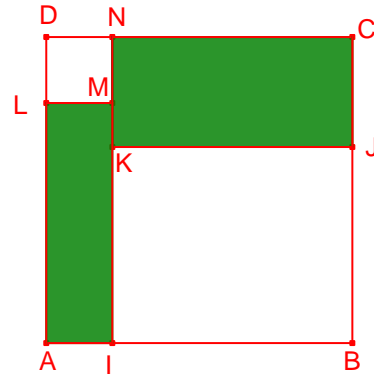
2175.- Donat el quadrat ABCD determineu l'àrea de la zona ombrejada.

Si $x = 1$ calculeu l'àrea de la zona ombrejada.

Si l'àrea ombrejada és 200 calculeu el valor de x

Determineu el valor de x a fi que l'àrea ombrejada

sigui $\frac{2}{5}$ parts de l'àrea del quadrat ABCD.

$$\begin{aligned} IB &= 4x + 7 \\ DN &= 12x - 9 \\ DL &= 12x - 9 \\ BJ &= 7x + 2 \end{aligned}$$

Solució:

$$x \geq \frac{3}{4}.$$

$$\overline{CD} = \overline{BI} + \overline{DN} = 16x - 2.$$

$$\overline{CJ} = \overline{CD} - \overline{BJ} = 16x - 2 - (7x + 2) = 9x - 4.$$

$$\overline{AL} = \overline{IB} = 4x + 7.$$

L'àrea ombrejada és:

$$S(x) = (4x + 7)(9x - 4) + (4x + 7)(12x - 9).$$

$$S(x) = (4x + 7)(21x - 13) = 84x^2 + 95x - 91.$$

$$\text{Si } x = 1, S(1) = 88.$$

Si l'àrea ombrejada és 200:

$$84x^2 + 95x - 91 = 200.$$

$$84x^2 + 95x - 291 = 0.$$

Resolent l'equació:

$$x = \frac{-95 + \sqrt{106801}}{168} \approx 1.38.$$

L'àrea ombrejada sigui igual a la quarta part de l'àrea de quadrat ABCD

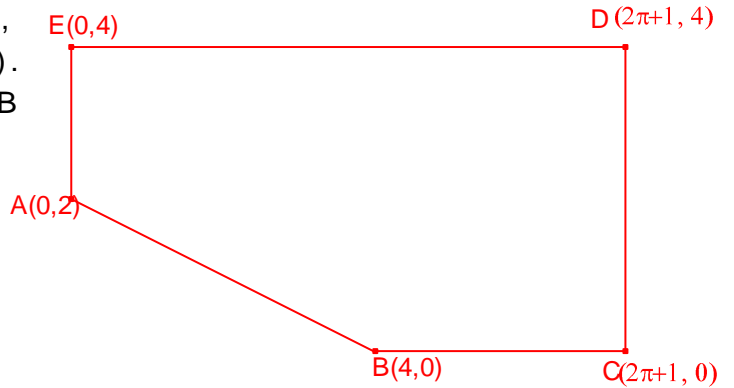
$$84x^2 + 95x - 91 = \frac{2}{5}(16x - 2)^2.$$

$$92x^2 + 603x + 463 = 0.$$

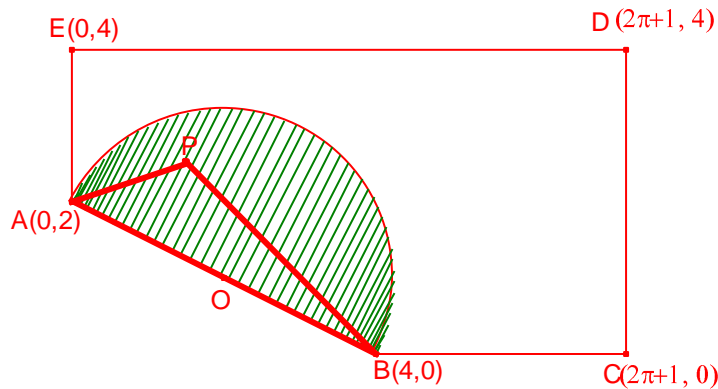
Resolent l'equació:

$$x = \frac{603 + 5\sqrt{7729}}{184} \approx 5.67, \quad x = \frac{603 - 5\sqrt{7729}}{194} \approx 0.89.$$

2176.- S'escull un punt P a l'atzar a l'interior del pentàgon de vèrtexs $A(0, 2)$, $B(4, 0)$, $C(2\pi + 1, 0)$, $D(2\pi + 1, 4)$, $E(0, 4)$. Calculeu la probabilitat que l'angle $\angle APB$ siga obtusangle.

Solució:

Els casos possibles són l'àrea del pentàgon ABCDE:

$$S_{ABCDE} = (2\pi + 1) \cdot 4 - \frac{1}{2} \cdot 4 \cdot 2 = 8\pi.$$

A fi que l'angle $\angle APB$ siga obtusangle el punt P ha d'estar a l'interior del semicercle de diàmetre $\overline{AB}$.

Aplicant el teorema de Pitàgores:

$$\overline{AB} = \sqrt{4^2 + 2^2} = \sqrt{20}$$

Els casos favorables són l'àrea del semicercle de diàmetre $\overline{AB}$.

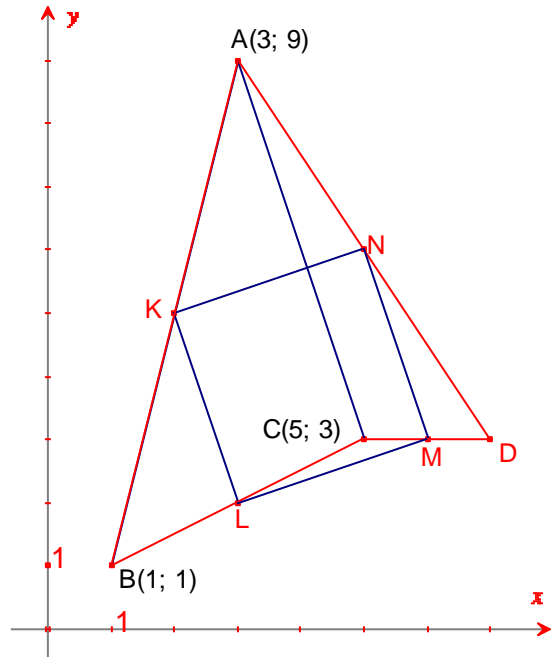
$$S_{\text{semicercle}} = \frac{1}{2} \pi \left(\frac{\sqrt{20}}{2} \right)^2 = \frac{5}{2} \pi.$$

La probabilitat és:

$$\frac{S_{\text{semicercle}}}{S_{ABCDE}} = \frac{\frac{5}{2} \pi}{8\pi} = \frac{5}{16}.$$

2177.- Siguen els punts $A(3, 9)$, $B(1, 1)$, $C(5, 3)$ i $D(a, b)$ en el primer quadrant. Els punts migs dels costats del quadrilàter $ABCD$ formen un quadrat. Determineu les coordenades del punt D .

Solució:

Siguen K , L , M , N els punts migs dels costats $\overline{AB}$, $\overline{BC}$, $\overline{CD}$, $\overline{DA}$, respectivament.

$KLMN$ és un quadrat.

Les coordenades de K i L són:

$K(2, 5)$, $L(3, 2)$.

$\overline{KL} = (1, -3)$, aleshores, $\overline{LM} = (3, 1)$.

Les coordenades de M són:

$M(6, 3)$.

Les coordenades de D són:

$D(7, 3)$.

2178.- Siguen les circumferències d'equacions

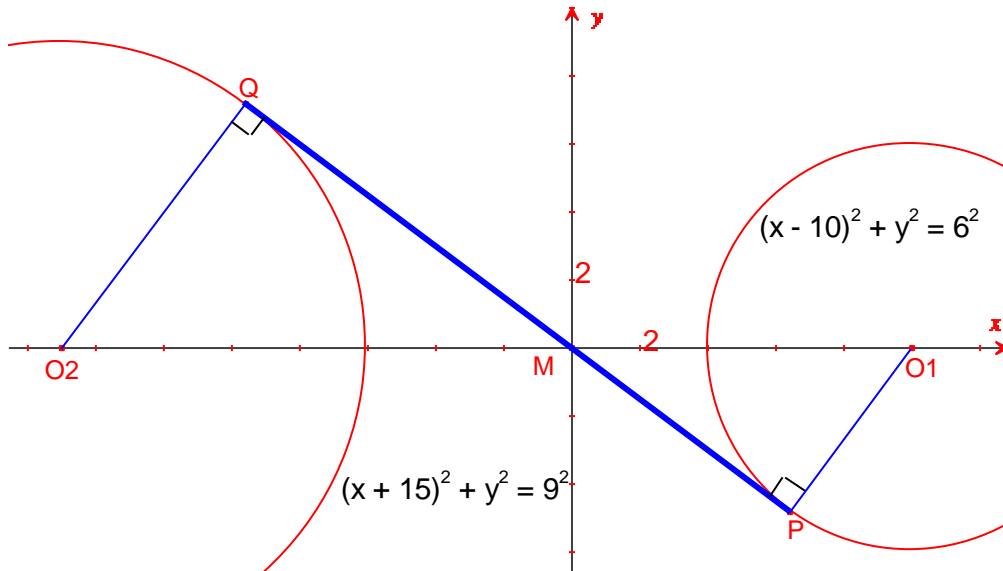
$$C_1 \equiv (x - 10)^2 + y^2 = 36$$

$$C_2 \equiv (x + 15)^2 + y^2 = 81$$

Siga $\overline{PQ}$ tangent interior a les dues circumferències, P en C_1 i Q en C_2 .

Calculeu la mesura del segment $\overline{PQ}$.

Solució.

La circumferència $C_1 \equiv (x - 10)^2 + y^2 = 36$ té centre $O_1(10,0)$ i radi 6.

La circumferència $C_2 \equiv (x + 15)^2 + y^2 = 81$ té centre $O_2(-15,0)$ i radi 9.

Siga M la intersecció del segment $\overline{PQ}$ i l'eix d'abscisses.

$$\text{Siga } \overline{O_2M} = x$$

$$\overline{O_1M} = 25 - x$$

Els triangles rectangles $\triangle O_1PM$, $\triangle O_2QM$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{6}{9} = \frac{25 - x}{x}$$

Resolent l'equació:

$$x = \overline{O_2M} = 15.$$

$$\overline{O_1M} = 10.$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle $\triangle O_1PM$

$$\overline{PM} = 8.$$

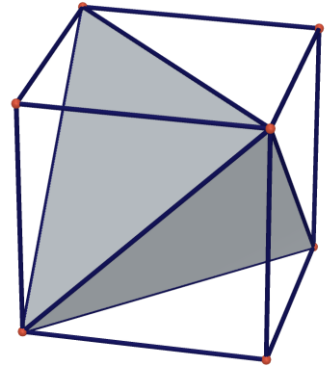
Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle $\triangle O_2QM$

$$\overline{QM} = 12.$$

Aleshores, $\overline{PQ} = 20$

2179.- En un cub s'ha inscrit un tetraedre.
Determineu la proporció entre el volum del tetraedre i el volum del cub.

Solució 1:

Siga a l'aresta del cub.

El volum del cub és:

$$V_{\text{cub}} = a^3.$$

El volum del tetraedre és igual al volum del cub menys el volum de 4 tetraedres que tenen 3 arestes del cub perpendiculars.

$$V_{\text{tetraedre}} = a^3 - 4\left(\frac{1}{3} \frac{1}{2} a^2 \cdot a\right) = \frac{1}{3} a^3.$$

La proporció del volums és:

$$\frac{V_{\text{tetraedre}}}{V_{\text{cub}}} = \frac{1}{3}.$$

Solució 2:

El volum del cub és:

$$V_{\text{cub}} = a^3.$$

El tetraedre és regular d'aresta $a\sqrt{2}$.

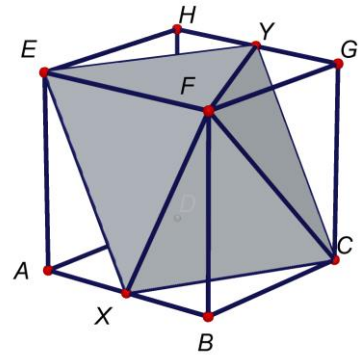
El volum del tetraedre regular és $V_{\text{tetraedre}} = \frac{x^3 \sqrt{2}}{12}$ on x és l'aresta del tetraedre regular.

$$V_{\text{tetraedre}} = \frac{(a\sqrt{2})^3 \cdot a\sqrt{2}}{12} = \frac{1}{3} a^3.$$

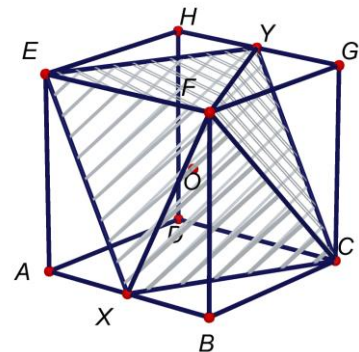
La proporció del volums és:

$$\frac{V_{\text{tetraedre}}}{V_{\text{cub}}} = \frac{1}{3}.$$

- 2180.- Siga ABCDEFGH el cub d'aresta a .
 Siguen X, y els punts migs de les arestes $\overline{AB}$, $\overline{GH}$,
 respectivament.
 Es construeix la piràmide de base XCYE i vèrtex F.
 Calculeu en funció de a :
- La mesura del segment $\overline{XY}$.
  - L'àrea de la base XCYE.
  - El volum de la piràmide XCYEF.

Solució:
 Siga O el centre del cub.
 El punt O pertany a la base XCYE de la piràmide i és el centre de la base de la piràmide recta XCYEF.

a)
 $\overline{XY} = \overline{BG} = a\sqrt{2}$.

b)
 L'àrea de la base és el doble de l'àrea del triangle $\triangle CEX$.
 $\overline{CE} = a\sqrt{3}$.

$$\overline{OX} = \frac{1}{2} \overline{XY} = a \frac{\sqrt{2}}{2}$$

L'àrea de la base XCYE és:

$$S_{XCYE} = 2 \left(\frac{1}{2} \overline{CE} \cdot \overline{OX} \right) = a\sqrt{3} \cdot a \frac{\sqrt{2}}{2} = \frac{\sqrt{6}}{2} a^2$$

c)
 $\overline{OF} = \frac{1}{2} \overline{CE} = a \frac{\sqrt{3}}{2}$.

El volum de la piràmide XCYEF és:

$$V_{XCYEF} = \frac{1}{3} S_{XCYE} \cdot \overline{OF} = \frac{1}{3} \frac{\sqrt{6}}{2} a^2 \cdot a \frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{\sqrt{2}}{4} a^3$$